
ADVIES

Ontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering betreffende de ophaalmodaliteiten van toepassing op producenten of houders van huishoudelijke afvalstoffen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Ontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering tot wijziging van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 29 oktober 2011 tot vaststelling van delegaties van bevoegdheden aan de leidend ambtenaar en de adjunct-leidend ambtenaar van Net Brussel, Gewestelijk Agentschap voor Netheid

Ontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering tot vaststelling van de tarifiering van de prestaties van het Gewestelijk Agentschap voor Netheid van toepassing op producenten of houders van huishoudelijke afvalstoffen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Ontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering betreffende de interventiemodaliteiten van het Gewestelijk Agentschap voor Netheid als exclusieve overheid belast met de fabricage en verdeling van de afvalzakken en -containers aangeboden voor ophaling

Ontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering betreffende de terugvordering van de door het Gewestelijk Agentschap voor Netheid gemaakte kosten in het kader van het afvalstoffenbeheer bij inbreuk of achtergelaten afvalstoffen

Aanvrager	Minister Alain Maron
Aanvraag ontvangen op	22 juli 2022
Aanvraag behandeld door	Commissie Leefmilieu
Advies aangenomen door de Plenaire vergadering van	15 september 2022

Vooraf

De onderhavige herziening van de regelgevende teksten die van toepassing zijn op het Gewestelijk Agentschap voor Netheid (hierna « het Agentschap » genoemd) heeft tot doel een wetgevingskader vast te stellen dat het Agentschap in staat stelt om zijn herontwikkelingsplan in de praktijk te brengen, waarin zijn belangrijkste strategische doelstellingen voor de periode 2021-2023 zijn bepaald. Concreet kunnen de twee hoofdlijnen van de toekomstige afvalbeheerstrategie als volgt worden samengevat :

1. De inwerkingtreding van nieuwe sorteerverplichtingen op 1 mei 2023 (voedsel- of keukenafval en PMD-afval) ;
2. De wijziging van de tarifieringsmodaliteiten en de commerciële activiteiten van het Agentschap, zodat de tarieven op basis van de werkelijke economische kosten zouden kunnen worden vastgesteld.

Hiertoe is voorzien om de volgende zes wetgevende teksten aan te nemen :

1. Het voorontwerp van verordening tot opheffing van de agglomeratieverordening van 19 december 2008 betreffende de verwijdering van afval door middel van ophalingen ;
2. Het ontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering betreffende de ophaalmodaliteiten van toepassing op producenten of houders van huishoudelijke afvalstoffen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest ;
3. Het ontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering tot wijziging van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 29 oktober 2011 tot vaststelling van delegaties van bevoegdheden aan de leidend ambtenaar en de adjunct-leidend ambtenaar van Net Brussel, Gewestelijk Agentschap voor Netheid ;
4. Het ontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering tot vaststelling van de tarifiering van de prestaties van het Gewestelijk Agentschap voor Netheid van toepassing op producenten of houders van huishoudelijke afvalstoffen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest ;
5. Het ontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering betreffende de interventiemodaliteiten van het Gewestelijk Agentschap voor Netheid als exclusieve overheid belast met de fabricage en verdeling van de afvalzakken en -containers aangeboden voor ophaling ;
6. Het ontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering betreffende de terugvordering van de door het Gewestelijk Agentschap voor Netheid gemaakte kosten in het kader van het afvalstoffenbeheer bij inbreuk of achtergelaten afvalstoffen.

Advies

1. Voorafgaandelijke beschouwing

Brupartners neemt er akte van dat hij geen adviesaanvraag heeft ontvangen inzake het voorontwerp van verordening tot opheffing van de agglomeratieverordening van 19 december 2008 betreffende de verwijdering van afval door middel van ophalingen. Dit wordt als volgt gerechtvaardigd :

« Dit voorontwerp van verordening, na in eerste lezing te zijn aangenomen door de vorige regering in haar hoedanigheid van Agglomeratiecollege, heeft het gebruikelijke goedkeuringstraject gevolgd en is aan Brupartners (voorheen de Economische en Sociale Raad) en de Raad voor het Leefmilieu voorgelegd. Vervolgens is de tekst voor een tweede lezing voorgelegd aan de regering en daarna aan de Raad van State (die zich onbevoegd heeft verklaard).

Hoewel de tekst op 2 juni 2016 in derde lezing door de regering is goedgekeurd, is hij niet overgemaakt aan het parlement in diens hoedanigheid van Agglomeratieraad. Ondertussen is de memorie van toelichting weliswaar enigszins bijgewerkt, maar de opheffingstekst is niet gewijzigd. Dit voorontwerp kan dus opnieuw in derde lezing worden behandeld door de huidige regering en het regelgevingstraject kan worden voortgezet, zonder de adviesorganen opnieuw te raadplegen ».

Derhalve herinnert **Brupartners** aan zijn [advies van 17/09/2015 betreffende het voorontwerp van ordonnantie houdende wijziging van de ordonnantie van 19 juli 1990 houdende oprichting van het gewestelijk Agentschap voor de netheid en houdende opheffing van het agglomeratiereglement van 19 december 2008 met betrekking tot de verwijdering via afvalophaling.](#)

2. Algemene beschouwingen

2.1 Betreffende het ontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering betreffende de ophaalmodaliteiten van toepassing op producenten of houders van huishoudelijke afvalstoffen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Brupartners neemt er akte van dat dit ontwerp van besluit de nieuwe verplichtingen inzake het sorteren van voedsel- of keukenafval en PMD-afval vastlegt, die op 1 mei 2023 in werking zullen treden.

Brupartners stelt vast dat de toekomstige verplichting om voedsel- of keukenafval te sorteren noodzakelijk is om het Brussels Hoofdstedelijk Gewest uiterlijk op 31 december 2023 te laten voldoen aan het Europese voorschrift dat eist dat biologisch afval ofwel aan de bron wordt gesorteerd en gerecycleerd, ofwel gescheiden wordt ingezameld en niet met andere soorten afval wordt vermengd.

Brupartners dringt erop aan dat het aantal tonnen voedsel- of keukenafval dat vanaf 1 mei 2023 zal moeten worden ingezameld, zorgvuldig zou worden geëvalueerd, rekening houdend met het feit dat de statistieken lijken aan te tonen dat dit soort afval momenteel door de Brusselse huishoudens niet erg goed wordt gesorteerd.

Brupartners vindt het van essentieel belang om in detail te weten wat de gevolgen zijn van de inwerkintreding van een verplichte sortering van voedsel- of keukenafval voor de organisatie van de inzamelingen en voor de werklust en arbeidsomstandigheden van de werknemers van het Agentschap. Zo acht hij het waarschijnlijk dat de behoefte aan ophaling van witte zakken zal afnemen, gelijklopend met een stijgende vraag naar ophaling van gesorteerd afval.

In dit verband dringt **Brupartners** erop aan dat eventuele aanpassingen die gevolgen hebben voor de werknemers van het Agentschap, pas na overleg met de organisaties die deze werknemers vertegenwoordigen zouden worden doorgevoerd.

Aangezien hij het advies van de Inspectie van Financiën deelt en gelet op de mobiliteitsproblemen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, is **Brupartners** van mening dat het mogelijke bijkomende vrachtvervoer dat door een verplichte sortering van voedsel- of keukenafval zou kunnen ontstaan, grondig moet worden onderzocht.

Tot slot dringt **Brupartners** erop aan dat de potentiële moeilijkheden die uit een verplichte sortering van voedsel- of keukenafval voortvloeien, in het bijzonder voor personen in kleine woningen zonder buitenruimte en zonder toegang tot containers, objectief en ernstig in aanmerking zouden worden genomen. Deze moeilijkheden kunnen ook gevolgen hebben voor de economische actoren van de dienstensector die niet over een schoonmaakdienst beschikken.

Aangezien hij van mening is dat deze de mogelijke moeilijkheden bij het sorteren van voedsel- of keukenafval zouden kunnen verlichten, formuleert **Brupartners** de volgende voorstellen :

- In de mogelijkheid voorzien om deze sorteerverplichting tijdelijk op te schorten tijdens hittegolven, waarbij de ophaling van oranje zakken gehandhaafd blijft. Zo zou biologisch afval bij wijze van uitzondering twee keer per week kunnen worden opgehaald (hetzij in het kader van de selectieve ophaling, hetzij via de ophaling van de witte zakken) ;
- De inwerkingtreding van de veralgemeende verplichting inzake het sorteren van voedsel- en keukenafval aangrijpen om het wetgevingskader voor compostering in ondernemingen te versoepelen. Dit zou meer economische actoren aanmoedigen om dit soort infrastructuur ter beschikking van hun werknemers te stellen. Naast het educatieve belang zou dit de werknemers nog een mogelijkheid bieden om hun voedsel- en keukenafval te sorteren.

2.2 Betreffende het ontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering tot wijziging van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 29 oktober 2011 tot vaststelling van delegaties van bevoegdheden aan de leidend ambtenaar en de adjunct-leidend ambtenaar van Net Brussel, Gewestelijk Agentschap voor Netheid

Brupartners neemt er akte van dat dit ontwerp van besluit de leidend ambtenaar en de adjunct-leidend ambtenaar van het Agentschap de bevoegdheid verleent om de ophaalmodaliteiten en tarifieringsregels voor niet-huishoudelijk afval vast te stellen, die van toepassing zullen zijn op producenten of houders van dergelijk afval die gebruik maken van de diensten van het Agentschap.

Brupartners stelt vast dat deze modaliteiten en tarifieringsregels naargelang van de volgende drie elementen zullen variëren :

- de richtsnoeren vanwege de Voogdijminister ;
- de dekking van de door het Agentschap gemaakte kosten ;
- een redelijke marge ten gunste van het Agentschap.

Brupartners benadrukt dat elke tariefverhoging een, soms sterke, negatieve impact op de economische actoren kan hebben, en dit des te meer gelet op de uiterst ongunstige

sociaaleconomische context. Hij dringt er dan ook op aan dat een bijzondere aandacht zou worden besteed aan de economische en sociale gevolgen die de wijzigingen in de regels inzake afvaltarifiering met zich zouden meebrengen.

Bovendien benadrukt **Brupartners** dat de ophaling van niet-huishoudelijk afval aan de realiteiten op het terrein van de economische actoren moet beantwoorden. Zo vindt hij het bijvoorbeeld ongepast om op maandagochtend ophalingen in handelswijken te organiseren, gezien de meeste winkels op zondag gesloten zijn en zij dus niet de gelegenheid hebben om op die dag hun zakken buiten te zetten.

2.3 Betreffende het ontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering tot vaststelling van de tarifiering van de prestaties van het Gewestelijk Agentschap voor Netheid van toepassing op producenten of houders van huishoudelijke afvalstoffen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Brupartners neemt er akte van dat in dit ontwerp van besluit de bedragen van de betaalde prestaties van het Agentschap worden vastgesteld, die op producenten of houders van huishoudelijke afvalstoffen van toepassing zijn.

Brupartners stelt vast dat de intrekking van het besluit van 22 december 2011 tot vaststelling van de tarifiering van de prestaties van het Agentschap leidt tot de schrapping van de bepaling op grond waarvan 4 actoren¹ onder bepaalde voorwaarden van de betaling van de tarieven voor de ophaling en verwerking van hun afval kunnen worden vrijgesteld. **Brupartners** benadrukt dat deze vrijstelling betrekking heeft op actoren wier activiteiten « geen winstoogmerk » hebben en die als zodanig de bijkomende uitgaven niet via hun tariefbeleid kunnen compenseren. Hij dringt er dan ook op aan dat de kosten die uit de afschaffing van deze vrijstelling voortvloeien, zouden worden geobjectiveerd en door een verhoging van de subsidie voor deze actoren zouden worden gefinancierd.

Brupartners stelt voor om deze maatregel uit te stellen, zodat de voorheen vrijgestelde instellingen over de nodige tijd zouden kunnen beschikken om de gevolgen en het kostenbeheer van de implementatie van deze nieuwe tarifiering te analyseren en erover na te denken.

Wat begeleiding betreft, vraagt **Brupartners** voor instellingen die voorheen van de betaling van de tarieven voor de ophaling en verwerking van hun afval waren vrijgesteld, om over een met gedetacheerd personeel gefinancierde pedagogische adviseur te kunnen beschikken, teneinde naar de onderwijsteams en begunstigden toe activiteiten te organiseren om enerzijds de hoeveelheid niet-recycleerbaar afval te verminderen en om anderzijds de rekening van deze instellingen te verlagen.

Brupartners benadrukt dat elke tariefverhoging een, soms sterke, negatieve impact op de huishoudens kan hebben, en dit des te meer gelet op de uiterst ongunstige sociaaleconomische context. Hij dringt

¹ - De door de overheid gesubsidieerde officiële of vrije onderwijsinstellingen ;

- De door de gemeenschapsinstellingen erkende instellingen die als opdracht hebben sociaal collectief onderdak, zonder winstoogmerk, te verschaffen aan wezen, jongeren en gehandicapte en/of bejaarde personen ;
- De door de gemeenschapsinstellingen erkende instellingen die belast zijn met sociale inschakeling van gehandicapten ;
- De liefdadigheidsinstellingen bedoeld in artikel 104, 3°, e van het Wetboek van de inkomstenbelastingen en die voldoen aan de erkenningsvoorwaarden en -modaliteiten vastgelegd in artikel 110 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen.

er dan ook op aan dat een bijzondere aandacht zou worden besteed aan de economische en sociale gevolgen die de wijzigingen in de regels inzake afvaltarifiering met zich zouden meebrengen.

2.4 Betreffende het ontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering betreffende de interventiemodaliteiten van het Gewestelijk Agentschap voor Netheid als exclusieve overheid belast met de fabricage en verdeling van de afvalzakken en -containers aangeboden voor ophaling

Brupartners neemt er akte van dat dit ontwerp van besluit de toepassing beoogt van een bepaling van de ordonnantie van 19 juli 1990 houdende oprichting van het Agentschap, die voorziet in de interventie van dit Agentschap als exclusieve overheid belast met de fabricage en verdeling van de afvalzakken en -containers bestemd voor :

- producenten of houders van huishoudelijke afvalstoffen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest ;
- producenten of houders van niet-huishoudelijke afvalstoffen waarvan de ophaling door het Agentschap wordt verzorgd.

Brupartners benadrukt dat deze bepaling tot gevolg zal hebben dat het Agentschap derhalve de mogelijkheid zou hebben om de verkoopprijs van de zakken aan de distributeurs vast te stellen, en om aldus de uiteindelijke verkoopprijs te beïnvloeden. Hij vraagt dan ook dat de door het Agentschap vastgestelde verkoopprijs aan de distributeurs niet hoger zou zijn dan de fabricageprijs ervan. Dit opdat producenten of houders van al dan niet huishoudelijke afvalstoffen van kwaliteitszakken tegen een redelijke prijs zouden kunnen genieten.

Tot slot is **Brupartners** van mening dat de veranderingen die op het gebied van afvalbeheer worden nagestreefd (aanzienlijke vermindering van de afvalproductie en toename van het aandeel gesorteerd afval) tot een noodzakelijke evolutie van het volume van de verschillende zakken zullen leiden. Voorts is hij van mening dat er een aanbod van zakken moet worden ontwikkeld waarvan de volumes beter aan de verschillende situaties zouden zijn aangepast (zo zou het bijvoorbeeld opportuun zijn om kleinere blauwe zakken beschikbaar te stellen, die beter aan het verbruik van alleenstaanden zijn aangepast).

2.5 Betreffende het ontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering betreffende de terugvordering van de door het Gewestelijk Agentschap voor Netheid gemaakte kosten in het kader van het afvalstoffenbeheer bij inbreuk of achtergelaten afvalstoffen

Brupartners stelt vast dat dit ontwerp van besluit beoogt de door het Agentschap gemaakte kosten vast te stellen wanneer dit tot het beheer van achtergelaten afvalstoffen moet overgaan of moet laten overgaan.

Brupartners steunt het beginsel « de vervuiler betaalt » en pleit ervoor dat er voldoende middelen zouden worden voorzien om bij inbreuken of achtergelaten afvalstoffen daders te kunnen opsporen en vervolgen.

Daarnaast acht **Brupartners** het noodzakelijk om een onderscheid te maken tussen ernstige en opzettelijke inbreuken (zoals sluikestorten) enerzijds en minder ernstige en mogelijk onopzettelijke inbreuken (zoals sorteerfouten) anderzijds. Hij is van oordeel dat het maken van een onderscheid tussen deze situaties (en dus tussen de daaruit voortvloeiende sancties) tot de aanvaardbaarheid van het gewestelijk beleid inzake afvalbeheer zal bijdragen.

2.6 Sleutels tot succes

Hoewel dit meer algemeen is en buiten het kader van de hem voorgelegde ontwerpen van besluit valt, wil **Brupartners** de aandacht vestigen op de volgende elementen die hij als onontbeerlijke voorwaarden voor de tenuitvoerlegging van een efficiënt beleid inzake afvalbeheer beschouwt :

- Rekening houden met de sociologie van de wijken om de behoeften (met name op het gebied van ophaling) en de uit te voeren maatregelen adequaat vast te stellen ;
- De inspanningen voortzetten om het publiek bewust te maken van en informatie te verstrekken over de verplichtingen inzake afvalbeheer (met name aangaande datgene wat de verschillende zakken mogen bevatten) ;
- Zorgen voor een goede samenwerking tussen de Besturen, in het bijzonder tussen het Agentschap en Leefmilieu Brussel ;
- De kosten van het afvalbeheer transparanter maken en informatie verstrekken over de (zelfs marginale) inkomsten uit de verkoop van de verschillende soorten gesorteerde afvalstoffen.

*
* *